

danner ikke parlamentarisk Basis for den socialdemokratiske Kirkepolitik, den maa søges hos det konservative Folkeparti.

Socialministeren (Borgbjerg): Den Tale, som det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen nu holdt her, vilde have glædet mig ganske overordentlig, hvis den var blevet holdt for tre Aar siden i dette høje Ting. Da vilde den have gjort Nytte, da havde den været frisindet, og da havde den været ærlig. Nu kommer den desværre tre Aar for sent. Var den blevet holdt for tre Aar siden, saaledes at den kunde have støttet mig, den nuværende Kirkeminister, det socialdemokratiske Parti i vor Protest mod den Christensenske Kirkelovgivning; ja, saa havde den gjort Nytte. Men den Gang fulgte det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen Partidisciplinen i Stedet for at lade sig vejlede af den Frihedens Aand, hvorudaf han nu mente at tale.

Det er ikke sædvanligt, at et menigt Medlem af et Ministerium tager Ordet i en Kollegas Sag. Jeg blev imidlertid saa stærkt personligt og udæskende angrebet af det ærede Medlem Hr. Povlsen i Gaar og er til Dels ogsaa blevet det i Dag af det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen, at jeg har ment mig berettiget og forpligtet til at tage Ordet i denne Sag for at redegøre for min Stilling, netop fordi jeg gennem en Snæs Aar var Socialdemokratiets Ordfører i kirkepolitiske Sager. Der er da ogsaa et Fortilfælde; hvis jeg ikke tager fejl, tog daværende Undervisningsminister Appel Ordet under Behandlingen af de Christensenske Kirkelove, ogsaa personligt udæsket dertil.

Det ærede Medlem Hr. Povlsen bebrejdede mig, at jeg hørte til de Mænd, mod hvem jeg havde ført et Angreb forleden Dag, de Mænd fra 66, der gav og tog tilbage. Jeg har desværre kirkepolitisk set ikke været i Stand til at give den danske Folkekirke og det danske Folk den Frihed, jeg gerne vilde have været med til at give dem, og jeg kan derfor heller ikke tage noget tilbage, for hvad man ikke har været i Stand til at give, det kan man ikke tage tilbage. Men jeg vil fremdeles være med til — og derfor støtter jeg af hele mit Hjerte og med al min Forstand det Forslag om et Udvalg til Forberedelse af Kirkens Adskillelse fra Staten, som min ærede Kollega nu har fremsat — at bane Vejen for den størst mulige, ja, for den fuldkomne Frihed paa alle Aandslivets Omraader, ikke mindst da det religiøse. Det ærede Medlem Hr. Povlsen stemplede en Udtalelse fra min Side i et Interview i „Fyns Venstreblad“

fra Efteraaret som Mundsvej. Jeg havde overfor „Fyns Venstreblad's“ Korrespondents Spørgsmaal om, hvorledes jeg vilde stille mig til et Andragende fra Ryslinge-Præsten om et ændret Ritual — saaledes lød Ordene, det ærede Medlem kan se efter i Interviewet — kun til Brug for ham selv og hans egen Menighed, svaret, i Overensstemmelse med, hvad Kirkeministeren havde svaret, og fuldstændig samstemmende med ham, at et saadant Andragende vilde blive taget under grundig og velvillig Overvejelse. Og det gjorde jeg, ogsaa fordi jeg, som jeg føjede til — jeg gjorde i det hele taget ret udførligt Rede for hele mit Standpunkt, og jeg ved, at vedkommende Korrespondent ønskede at kunne have brugt 4, 5, 6 Spalter til Interviewet, men Pladsen tillod det ikke —, ikke ønskede en Konflikt, men ønskede, at det maatte formé sig lempeligt og mindeligt, saaledes at Pastor Rørdam blev i Folkekirken.

Men det ærede Medlem Hr. Povlsen er jo i øvrigt ikke uvidende om hele min Betragtning af denne Sag, thi ligesom Kirkeministeren havde ført indgaaende Samtaler med det ærede Medlem, saaledes ønskede det ærede Medlem i Efteraaret, kort efter at jeg var kommet hjem fra Genève, en Samtale med mig; jeg mødekom ogsaa det ærede Medlem, og vi havde en ret udførlig Samtale om hele dette Forhold. Derunder erfarede jeg det samme, som — efter hvad jeg hørte i Aftes — Kirkeministeren havde erfaret, at det ærede Medlem Hr. Povlsen i Virkeligheden saa saa nogenlunde paa samme Maade som jeg paa Spørgsmaalet om det ændrede Ritual, der der forelaa. Jeg sagde under denne Samtale — det begyndte jeg med —, at jeg kunde ikke afvinde det Rørdamske Tilfælde en saadan Interesse eller Sympati, at jeg ønskede denne Sag gjort til Udgangspunkt og til Midtpunkt for en Kirkekamp her i Landet. Det forekom mig nemlig, fortsatte jeg, at Rørdam selv havde forkvaklet hele Sagen; han rejste Krav om Autorisation af et nyt Ritual for hele Folkekirken, hvor Præst og Menighed maatte kunne enes derom, og han gjorde det i en saadan Form, at det var direkte stridende mod en Bestemmelse i den gældende Lovgivning. En Mand, der paa den Maade vil ligesom Viben værgé den hele Mark, men som har vist sig ikke at kunne værgé sin egen Tue, han skulde tænke sig lidt om, før han handlede, og før han indgav Andragende, han kunde dog i hvert Fald have sørget for, at det ikke saa saa let-sindigt ud, at det, han androg om, stred